

Vlaams
Parlement

vergadering **C21 – WON3**
zittingsjaar 2013-2014

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Woonbeleid, Stedelijk Beleid en Energie

van 10 oktober 2013

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de problematiek van de niet-aanrekening van een netvergoeding door vijf stroomleveranciers - 2127 (2012-2013)	3
Vraag om uitleg van mevrouw Griet Coppé tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de voorwaarden voor de verbeterings- en renovatiepremie - 54 (2013-2014)	5
Vraag om uitleg van mevrouw Patricia De Waele tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over het federale initiatief om daklozen op te vangen in Vlaamse sociale woningen - 63 (2013-2014)	9
Vraag om uitleg van mevrouw Valerie Taeldeman tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de participatiemogelijkheid op het vlak van windenergie - 92 (2013-2014)	11

■

Voorzitter: de heer Jan Penris

Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de problematiek van de niet-aanrekening van een netvergoeding door vijf stroomleveranciers - 2127 (2012-2013)

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Voorzitter, minister, collega's, begin dit jaar werd een forfaitaire netvergoeding ingevoerd, aangerekend voor alle lokale productie-installaties met een geïnstalleerd vermogen van maximaal 10 kilowatt en jaarlijks gefactureerd op de factuur van de elektriciteitsleverancier. Stroomleveranciers Electrabel, Eni, Eneco, Essent en EDF Luminus blijken evenwel geen netvergoeding aan de bedoelde klanten aan te rekenen. Ze startten eerder ook een gerechtelijke procedure tegen de vergoeding op.

Minister, de houding van de vijf grote stroomleveranciers creëert onduidelijkheid in de markt, de beslissingen van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) en de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG) worden door de betrokken bedrijven de facto naast zich neergelegd. Sinds wanneer is deze problematiek u bekend? Hoe evalueert u de situatie? Nam u al enig initiatief hieromtrent? Overweegt u nog een nieuwe maatregel of overleg?

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Natuurlijk betreur ik de houding van de betrokken leveranciers, omdat hun gedrag verwarring en onzekerheid creëert voor de consument. Bovendien zal, wanneer de netvergoeding betaald dient te worden, de consument een extra hoge factuur krijgen. Dat werkt ook concurrentievervalsend tegenover die leveranciers die wel correct uitvoeren wat hun werd opgedragen.

De betrokken leveranciers vinden zelf dat de netbeheerders maar een factuur moeten sturen. Ik deel die mening niet, simpelweg vanwege het aspect van klantvriendelijkheid. We hebben nu eenmaal een leveranciersmodel waarbij ook de door de netbeheerder aangerekende en door de CREG goedgekeurde nettarieven door de leverancier worden doorgerekend aan de klanten. Het Energiedecreet zegt heel duidelijk dat leveranciers en producenten recht hebben op toegang tot en gebruik van het distributienet tegen de door de netbeheerder bekendgemaakte tarieven en voorwaarden.

Het is gewoon heel eenvoudig voor de consument om met één iemand rekening te moeten houden bij het ontvangen en betalen van een factuur. Beeld u eens in dat iedereen die ook maar iets te maken heeft met energie in dit land apart facturen zou sturen, het zou nogal ingewikkeld worden. Vanwege dat klantvriendelijke model vind ik het dus absoluut raadzaam dat, net zoals dat voor andere aspecten gebeurt, ook dit aspect simpelweg verrekend zou worden via de leveranciers.

Het moge duidelijk zijn dat ik de netvergoeding erg billijk vind. Het is een faire manier om ervoor te zorgen dat de kosten van het net, dat door iedereen gebruikt wordt, ook door iedereen worden gedragen. Ik heb de vergoeding niet uitgevonden, maar ben wel blij dat de CREG die stap heeft gezet. En op het moment dat de bevoegdheden naar Vlaanderen komen, zal de VREG ook klaar zijn om alles te doen wat nodig is om op degelijke wijze met die netvergoeding aan de slag te kunnen gaan.

Ik heb ook contact gehad met de netbeheerders zelf. Zij onderzoeken welke juridische stappen ze het best ondernemen tegen de leveranciers. Eandis liet me vandaag nog weten dat ze zeker bereid zijn om de netvergoeding via gerechtelijke weg op te eisen bij de leveranciers. Zij hadden de datum van die eventuele gerechtelijke stappen graag laten afhangen van een uitspraak van het hof van beroep. Dat zou gisteren uitspraak doen over die

zaak, maar heeft dat nu met een maand verdaagd. Zelfs als de netbeheerders naar de rechtbank van eerste aanleg stappen, zal de rechter wachten om een uitspraak te doen tot het hof van beroep duidelijkheid heeft verschaft.

Het is dus nog een maand wachten op de uitspraak van het hof van beroep en afwachten of zij de Federatie van de Belgische Elektriciteits- en Gasbedrijven (FEBEG) gelijk geven, en zo ja, op welke gronden. Het spreekt voor zich dat de regulatoren in dit land in nauw contact staan met elkaar om snel op die uitspraak te kunnen reageren en het nodige te doen zodat op billijke wijze wordt omgesprongen met wie wat moet betalen voor ons net.

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Wij hebben in dit dossier dezelfde mening. Eén ding blijft mij storen in de relatie tussen netbeheerders en leveranciers. Het zijn trouwens altijd dezelfde leveranciers die terugkomen. Ik heb u recent een schriftelijke vraag gesteld over de gratis stroom die verscheidene mensen krijgen. U moet daar als minister natuurlijk heel voorzichtig op antwoorden. Ik heb ook de reactie van de VREG gezien, die stelde dat er eigenlijk niets aan de hand is.

Ik woon in een gemeente met 5133 inwoners. Op één avond zijn er tien mensen bij mij gekomen met een factuur waar geen gratis stroom op stond. De VREG zegt dat dat over occasionele gevallen gaat, maar als je op één dag tien mensen binnenkrijgt die geen gratis stroom hebben, gaat het niet over occasionele gevallen, minister. En telkens komen diezelfde vijf namen terug, ook nu, in de discussie over de forfaitaire netvergoeding.

Het gaat hier dus om de leveranciers die de meeste klanten hebben, de grootste leveranciers, die ook de meeste winst maken. Ik kan me inbeelden dat de kleinere leveranciers het qua financiële slagkracht soms wat moeilijker hebben dan die grotere. En telkens als er iets niet nageleefd wordt dat decretaal bepaald is of afgesproken met de netbeheerder, zijn het die vijf namen.

Natuurlijk kan de rechtbank van eerste aanleg pas uitspraak doen als er een vonnis is van het hof van beroep. Anders is het immers niet afdwingbaar. Ik ben ervan overtuigd dat u die gerechtelijke procedure zult winnen. Maar ik vind het heel spijtig dat een overheid moet procederen tegen leveranciers over zaken die eigenlijk wettelijk bepaald zijn en klaar en duidelijk zijn. Wat mij het meeste stoort in dit verhaal, is dat het door al deze ‘zever’ – zo noem ik het – nog onduidelijker wordt voor de consument. De consument kan er niet meer aan uit. Wat is die netvergoeding? Wat is die gratis stroom? Het toppunt is dan wel dat de mensen die het niet hebben gezien, opnieuw geld verliezen door fouten van de leverancier, aan wie het niets kost. Dat is het toppunt, die leveranciers zorgen ervoor dat de mensen meer moeten betalen en niet krijgen waar ze recht op hebben. Voorzitter, dit laatste heeft niets te maken met dit debat, maar het heeft wel te maken met dezelfde leveranciers. Ik wil schetsen hoe men omgaat met de regelgeving.

Ik weet niet hoe we dit moeten oplossen. U weet dat ik tegen reparatiedecreten ben, maar het moet toch eens worden onderzocht hoe dat beter afdwingbaar wordt en of er boetes moeten komen. Er is altijd iets aan de hand met altijd dezelfde leveranciers.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Voorzitter, is het geen optie om dit te koppelen aan de leveranciersvergunning? Alle leveranciers op onze markt moeten een leveranciersvergunning krijgen van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG). Men zou daarin als voorwaarde kunnen opleggen dat men de tariefstructuren en de cascadering van belastingen en tarieven die worden opgelegd, moet toepassen, en dit via het overeengekomen leveranciersmodel. Misschien kan dit een ommetje zijn om bepaalde leveranciers die hardleers zijn, die bepaalde opgelegde zaken niet willen toepassen en die alles voor de rechtbank brengen, bij de les te houden.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Van drastische oplossingen gesproken: gisteren liet Eandis mij weten dat we ze ook gewoon van het net kunnen zwieren. Dat is wel wat drastisch, als je weet om welk aandeel van de markt het precies gaat. Ik ben het met u eens dat we drastisch kunnen optreden, maar we moeten toch bekijken hoe we dat precies aanpakken. Want straks worden ze allemaal plots klant van de netbeheerder die niet de goedkoopste tarieven van de markt heeft. Het zou ook pijnlijk zijn mensen te verplichten om naar een duurdere leverancier te gaan. We moeten dus een klein beetje opletten.

Ik ben het met u eens dat er moet worden gesanctioneerd als leveranciers niet correct optreden. Ik zal met de VREG een overleg plannen om te zien hoe de VREG zelf zal omgaan met mogelijkheden tot sanctioneren. Er zijn kapstokken ingebouwd in het decreet. Maar het is niet omdat die kapstokken en mogelijkheden er zijn dat men ze altijd toepast. Ik zal een overzicht laten maken van de gevallen waarin men wel of niet sanctioneert, hoe zwaar die sancties de facto wegen, en of dat voldoende is of niet om ontradend te zijn. We kunnen daar best eens een inventaris van maken.

Mijnheer Reekmans, zelfs een occasionele inbreuk tegen de regeling van het gratis kilowattuur kan niet. Of het nu occasioneel is of op grotere schaal gebeurt, elke inbreuk is er een te veel. De mensen hebben recht op die hoeveelheid energie. Het is niet fair als ze hem niet krijgen. Mag ik u ook vragen om, als u weet hebt van mensen die hem niet hebben gehad, zeker die dossiers over te maken aan de VREG? De leveranciers worden dan alsnog verplicht om hem toe te kennen. Wij zorgen daarvoor. Ook daar zal ik bekijken op welke manier men omgaat met een eventueel sanctioneringsmechanisme. Er zijn mogelijkheden tot sanctioneren. Alleen weet ik niet in welke mate de VREG deze al dan niet hanteert en hoe zwaar zij die sancties invult. Ik ga dat na.

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Minister, dank u voor uw repliek. Natuurlijk heb ik die dossiers overgemaakt. Maar is het de taak van een lokaal mandataris of van een parlementslid om brieven te sturen naar de VREG met dossiers van leveranciers die fouten maken? Ik heb dat gedaan, en ik doe dat met alle plezier. Maar moet de politiek zover gaan?

Mijnheer Martens, het koppelen aan de leveranciersvergunning is absoluut een mogelijkheid die moet worden bekeken.

Minister, één zaak stoort me hier. We zijn het er allemaal over eens, maar in zijn reactie op dat Belgabericht ontkende de VREG het bijna. Dat vond ik heel spijtig. Achteraf zei de Belgajournalist mij dat er voor de VREG niets aan de hand was. Ik weet niet wie er dan bij de VREG reageert, maar dit kun je niet ontkennen. Die fouten zijn gebeurd, tot en met in de rechtbank. Ik vind de communicatie van de VREG soms zeer bizar.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Griet Coppé tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de voorwaarden voor de verbeterings- en renovatiepremie - 54 (2013-2014)

De voorzitter: Mevrouw Coppé heeft het woord.

Mevrouw Griet Coppé: Voorzitter, minister, collega's, in het kader van de verbetering van de woonkwaliteit in Vlaanderen bestaan er drie premiestelsels: de renovatiepremie, de verbeteringspremie en de aanpassingspremie voor bejaarden of senioren. Bij de drie stelsels moet men de aanvraag indienen na de werkzaamheden. De tijdsspanne waarin men de

aanvraag en facturen kan indienen, verschilt echter. Bij de renovatiepremie kan men facturen indienen die tot maximum drie jaar voor de aanvraagdatum teruggaan. Men heeft met andere woorden tot drie jaar na de werkzaamheden de tijd om de premie-aanvraag in te dienen. Maar bij de aanpassingspremie voor ouderen en de verbeteringspremie moet men de aanvraag binnen het jaar indienen, de facturen zijn dus maximaal één jaar oud.

Blijkbaar wordt deze tijdsvoorwaarde streng gecontroleerd. Dat is natuurlijk nodig als het reglement zo is. Er zijn ook geen uitzonderingen op basis waarvan facturen ouder dan één jaar worden aanvaard. Dit is opmerkelijk, aangezien de doelgroep van de aanpassingspremie voor senioren in vergelijking met andere doelgroepen minder toegang heeft tot informatie. 65-plussers zijn namelijk vaak minder mobiel en vaak niet vertrouwd met internet. Zij hebben ook minder sociale of andere netwerken. In die zin zou het logischer zijn dat de aanvragers van de aanpassingspremie een langere termijn krijgen voor het indienen van hun aanvraag.

Ik stel natuurlijk deze vraag omdat verschillende mensen deze premie niet kregen doordat ze hun aanvraag te laat hadden ingediend. Ze dachten dat er een automatische koppeling was met hun belastingaangifte.

Minister, wat is de reden voor het verschil in periode waarbinnen de facturen kunnen worden ingediend, namelijk één jaar voor de verbeterings- en aanpassingspremie (VAP) en drie jaar voor de renovatiepremie? Acht u dit verschil in aanvraagperiode nog steeds wenselijk? Overweegt u om deze periode bij de drie stelsels op drie jaar te brengen? Zo nee, om welke reden? Zo ja, wanneer zult u dit initiatief nemen? Zijn er bij u of bij uw administratie uitzonderingen bekend waarbij de verbeterings- of de aanpassingspremie één jaar na de werkzaamheden toch werd uitbetaald? Acht u dit wenselijk?

De voorzitter: Mevrouw De Waele heeft het woord.

Mevrouw Patricia De Waele: Voorzitter, minister, collega's, ik denk dat het een valabel voorstel is om te onderzoeken of de tijdspannes niet op elkaar kunnen worden afgestemd. Het lijkt mij logisch dat de doelgroep die mevrouw Coppé aanhaalt, inderdaad wat trager is en wat meer tijd zou kunnen krijgen.

Nu, LDD is sowieso voorstander van een eenvoudiger regelgeving. Wij zouden daar mee kunnen instappen.

Minister, er wordt nogal reclame voor gemaakt dat huiseigenaars die verhuren via een sociaal verhuurkantoor (SVK) een renovatiepremie zouden krijgen. In een antwoord hebt u opmerkelijke cijfers aangehaald. Daaruit blijkt dat het aantal huiseigenaars dat in aanmerking komt voor een renovatiepremie, heel beperkt is. Uit cijfers van 2010 zie ik dat nauwelijks 1,5 procent van de huiseigenaars die verhuren aan een SVK in aanmerking komen voor een renovatiepremie. Voor 2011 zijn er gelijkaardige cijfers. Dat is dus toch wel echt heel weinig.

Minister, bent u van plan de renovatiepremies die tegemoet zouden kunnen komen aan de huiseigenaars die verhuren via een SVK op te trekken, zodat de reclame die u voert en waarin wordt beweerd dat ze allemaal gemakkelijk renovatiepremies krijgen, ook werkelijkheid wordt?

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Minister, onze fractie staat achter de administratieve vereenvoudiging. Ik heb op gemeentelijk vlak ook de bevoegdheid Wonen. Ik krijg heel wat mensen over de vloer – vooral 65-plussers – die nog niet echt vertrouwd zijn met de huidige internettoepassingen. Zij vragen mij of ze een premie kunnen krijgen en hoe dat werkt. Dan merk je dat je enerzijds de renovatiepremie moet uitleggen en anderzijds de verbeteringspremie. Ik heb een voorstel om het veel eenvoudiger te maken: maak er één premie van, waarvan je de verschillende onderdelen kan aanduiden. Een Vlaamse renovatiepremie, waarin de verbeteringspremie vervat is. Dat is veel gemakkelijker om aan

de mensen uit te leggen. Ze moeten dan ook slechts één formulier invullen. (*Opmerkingen van mevrouw Valerie Taeldeman*)

Nee, vandaag is de aanvraag nog steeds opgesplitst.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Bij de renovatiepremie mogen facturen inderdaad drie jaar oud zijn, bij de verbeterings- en aanpassingspremie één jaar. Dat verschil is te verklaren door het verschil in opzet en in manier van werken bij de twee stelsels.

Bij de renovatiepremie is het de bedoeling zo volledig mogelijk renovaties van woningen te subsidiëren. Dat gaat om een groot bedrag. Men moet minimum 10.000 euro uitgeven. Die renovaties nemen een geruime tijd in beslag, niet enkel omdat het gaat om soms ingrijpende werken, maar ook omdat men aan die minstens 10.000 euro moet geraken. Men mag natuurlijk ook nog meer uitgeven. In die zin geven we de mensen drie jaar om dat op een haalbare wijze te spreiden. Niet iedereen kan het onmiddellijk en op hetzelfde moment doen.

De renovatiepremie kan men ook slechts één keer aanvragen binnen een periode van tien jaar. Het is de bedoeling dat u uw woning in orde brengt binnen een periode van drie jaar, daar minimum 10.000 euro aan besteedt en de facturen indient. Wij betalen dan de premie uit. Daarna heeft u in diezelfde periode van tien jaar geen recht meer op een premie van die orde. Dat is niet onlogisch.

Het stelsel van de VAP heeft een heel ander opzet. Het is gericht op mensen met een lager inkomen, die niet altijd een volledige renovatie kunnen financieren of die kleine werken willen uitvoeren aan de woning, bijvoorbeeld aangepast aan de leeftijd. Bij die VAP kan men binnen een periode van tien jaar drie keer een aanvraag doen. Men kan verschillende aanvragen doen, telkens voor een of meerdere onderdelen. Voor elk onderdeel kan men een keer een premie aanvragen. Daardoor kunnen mensen die werken spreiden over een veel langere periode dan bij de renovatiepremie. Men kan de premie namelijk drie keer aanvragen, in tegenstelling tot de renovatiepremie, die men slechts één keer kan aanvragen. In die zin is er voor de renovatiepremie, aangezien u ze maar één keer mag aanvragen en een hoger totaalbedrag nodig is, meer tijd. Bij de VAP gaat het om kleinere werkjes, voor mensen met een lager inkomen. De mensen mogen er drie keer een aanvragen en de drempelbedragen zijn ook lager. Het is gewoon een ander opzet. Daardoor spreiden mensen dat ook gemakkelijker over een langere periode. De minimumbedragen variëren tussen 500 en 3000 euro.

Om het mensen met een lager inkomen gemakkelijker te maken om die grotere renovaties aan te kunnen, mogen ze de VAP een aantal keren aanvragen en op het einde van de rit, na drie jaar, toch nog een renovatiepremie aanvragen, als ze dat blijken te kunnen doen. Wat ze van de VAP al hebben gekregen, trekken we dan van de renovatiepremie af, alsof het een voorschot was. Ze krijgen dan het saldo. Dat is een nieuwigheid die we mogelijk hebben gemaakt om ervoor te zorgen dat mensen niet noodzakelijk drie jaar moeten wachten op hun geld. Als ze een aantal van die werken graag eerder laten financieren, maar toch graag het zo hoog mogelijke bedrag willen uit de renovatiepremie, kunnen ze dat ook gespreid doen volgens het systeem van de VAP.

Mijnheer Reekmans, een tijdje geleden hebben we een voorstel tot harmonisatie op tafel gelegd, verdergaand dan wat we hebben aangepast. We hebben een aantal aanpassingen gedaan om het eenvoudiger te maken. We hadden wel verder willen gaan, maar er was geen overeenstemming in de meerderheid, omdat niet iedereen ervan overtuigd was dat onze rekening klopte. Wij dachten dat onze rekening klopte. Alles is natuurlijk een inschatting. Een vereenvoudiging heeft altijd een aantal budgettaire effecten. Naar ons aanvoelen hadden we die goed ingeschat, maar niet naar ieders aanvoelen. Dat is de reden waarom de harmonisatie niet verder is gegaan.

Mevrouw De Waele, er bestaat een groot misverstand. Als u een woning verhuurt via een SVK vervalt de inkomensvoorwaarde. Alle mensen die een woning verhuren via een SVK hebben recht op de renovatiepremie. Maar mensen denken soms ten onrechte dat ze er geen recht op hebben wegens hun inkomen. Voor een eigenaar die verhuurt via een SVK geldt die voorwaarde echter niet. Daarom is er ook die grote campagne.

We merken dat die renovatiepremie nauwelijks wordt aangevraagd door eigenaars. Dat kan twee redenen hebben. Ofwel denkt men inderdaad dat men er geen recht op heeft. Ik vermoed dat dat een belangrijke oorzaak is, omdat men altijd hoort dat het gekoppeld is aan de inkomensvoorwaarde. Wellicht weet men niet dat die wegvalt wanneer men verhuurt via een SVK. Ofwel zijn mensen niet bereid om voor 10.000 euro werken aan hun woning te laten uitvoeren. Ik denk dat het klopt, want aan nogal wat woningen gebeuren werken vooraleer die worden verhuurd. Ik denk dat meer eigenaars-verhuurders van die premie kunnen gebruikmaken dan men nu beseft. Vandaar dus dat wij die campagne voeren. Op die wijze hopen wij hen warm te maken voor een recht dat zij volgens mij niet kennen.

Mevrouw Griet Coppé: Minister, ik dank u voor het uitgebreide antwoord. Ik begrijp wat u zegt. Maar u bent erg veel met de materie bezig, en dan lijkt alles erg eenvoudig. Het probleem is nu dat dit niet geval is voor mensen ouder dan 65 die aanpassingen laten uitvoeren. Men wil graag onmiddellijk zijn geld krijgen. U had het zelf over mensen met een laag inkomen. Maar als het dossier in de lade blijft liggen en de vervaldatum is overschreden, dan is er een probleem. Ik heb begrepen dat er nu een nieuw initiatief is om toch een uitbetaling te kunnen krijgen. Toch hoor ik van mensen die niet meer in aanmerking kwamen dat zij met het probleem blijven worstelen. En de grond van de zaak is wel dat zij niet op de hoogte waren. Het is een erg ingewikkelde materie, en de communicatie daarover blijft problematisch. Ik zal wat u zegt, meedelen. Ik geef toe dat ik zelf niet wist dat men gedurende drie jaar alles kan opsparen en dan het geheel kan indienen om een renovatiepremie te krijgen. Is daarover voldoende gecommuniceerd?

De heer Peter Reekmans: Minister, ik dank u voor uw eerlijkheid. Het dossier geraakt in de meerderheid niet goedgekeurd.

Mevrouw Coppé, uw vraag is erg goed. Toch wil ik u aanbevelen om te proberen om daarover in de meerderheid een akkoord te bereiken: dan is het probleem direct van de baan.

Mevrouw Patricia De Waele: Ik heb vernomen dat er nogal wat mogelijkheden zijn om die renovatie- of aanpassingspremie op verschillende manieren aan te vragen. Zelf geef ik toe dat ik niet wist dat men de zaak in schijfjes kon afhandelen. Dat geldt ook voor mijn collega. Ik pleit er daarom voor dat nog meer aandacht uitgaat naar communicatie met de burgers over de renovatie- en aanpassingspremies. Veel burgers weten niet waar zij recht op hebben, en hoe zij dat recht kunnen afdwingen.

Minister Freya Van den Bossche: Dankzij die wijziging is het systeem klantvriendelijker geworden, al is het nog steeds complexer dan ik het zelf wel had gewild. Ik zal het Agentschap Wonen vragen hoe de communicatie is gebeurd. Ik veronderstel dat men de gemeenten, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en allerlei actoren op de hoogte heeft gebracht. Als dat niet of onvoldoende is gebeurd, zal ik nagaan hoe dat opnieuw onder de aandacht kan worden gebracht. Iedereen moet weten dat dit nieuwe, klantvriendelijkere systeem bestaat, waardoor mensen kunnen kiezen tussen 'opsparen' of in schijfjes aanvragen. Ik ben mij er wel van bewust dat ook een klantvriendelijke regeling niet altijd even gemakkelijk kan worden gecommuniceerd. In elk geval klopt het dat het systeem iets eenvoudiger had gemogen.

Mevrouw De Waele, ik deel uw mening. Zelfs u, die een echte kenner bent, was niet helemaal op de hoogte van het feit dat elke SVK-eigenaar daar gebruik van kan maken. Dat betekent dus dat de communicatie met de eigenaars moet worden opgedreven. Via die campagne proberen wij dat te doen. Ik zal op dat vlak de inspanningen voortzetten, want ook

voor die specifieke doelgroepen moeten wij een kwaliteitsvol huurbestand kunnen aanbieden. Daarbij zijn verhuurders en huurders partners, en dat vereist onder meer dat wij het bestaan van de tegemoetkomingen voor de verhuurders duidelijk meedelen.

Mevrouw Griet Coppé: Zullen mensen die de facturen overmaken nadat de periode van één jaar is verstreken van de administratie vernemen dat zij alles kunnen opsparen, om na drie jaar dan voor de premie in aanmerking te kunnen komen? Dat zou een goede zaak zijn.

Minister Freya Van den Bossche: Die suggestie heb ik voor mezelf al genoteerd. Aanvragers die te laat hun dossiers indienen, kan men meedelen dat er nog een mogelijkheid bestaat wanneer men een bepaald bedrag heeft bereikt. Ik veronderstel dat dit vandaag niet gebeurt. Ik zal dus vragen om de communicatie in die zin aan te passen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Patricia De Waele tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over het federale initiatief om daklozen op te vangen in Vlaamse sociale woningen - 63 (2013-2014)

De voorzitter: Mevrouw De Waele heeft het woord.

Mevrouw Patricia De Waele: Voorzitter, minister, collega's, staatssecretaris voor Armoedebestrijding Maggie De Block wil daklozen een woning aanbieden, als eerste stap van hun re-integratie in de maatschappij. Het project 'Housing First' komt overgewaaid uit de Verenigde Staten, waar men becijferde dat de kost van een overnachting in een eigen woning ver beneden die in een ziekenhuis of een gevangenis ligt. Doelgroep van het initiatief zijn de daklozen die al lange tijd op straat leven en vaak meerdere problemen tegelijk hebben, zoals verslavingen en psychische problemen. Ze tekenen zelf een huurcontract en moeten ook zelf de huur betalen. In Gent en Antwerpen wordt gebruikgemaakt van sociale woningen. In Brussel, Charleroi en Luik worden ook huurwoningen op de privémarkt ingezet. Door dit initiatief van de Federale Regering moeten sociale woningen beschikbaar worden gesteld aan de doelgroep.

Intussen zijn de cijfers over de lange wachtlijsten van kandidaat-huurders voor sociale woningen genoegzaam bekend. Dit federale initiatief doet dan ook enkele vragen rijzen, minister. Werd u of de Vlaamse Regering gevraagd om sociale woningen beschikbaar te stellen aan de doelgroep die werd afgebakend door de Federale Regering? Werd een bepaald contingent afgesproken of geldt de afspraak voor elke dakloze? Werden gelijkaardige afspraken gemaakt in Wallonië en Brussel?

Zal de doelgroep kunnen genieten van voorrang op de wachtlijsten? En wat betekent die voorrang ten opzichte van andere prioritaire doelgroepen, zoals geplaatste jongeren, personen met een handicap, personen met een lokale binding enzovoort? Wie staat er in voor de huurprijs en huurdersverplichtingen? Werd afgesproken welke federale bijdrage er geleverd zal worden? Werd er nagegaan in hoeveel sociale huurwoningen moet worden voorzien en voor hoelang? Welke impact heeft dit initiatief op het Vlaamse sociale en private woonbeleid?

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Het 'Housing First'-principe is niet nieuw. Het is in 1992 voor het eerst voorgesteld in New York en heeft later navolging gekregen in Europa, via een aantal door de Europese Commissie gesteunde projecten, waarvan de resultaten positief bleken. De methodiek zou een meerwaarde gehad hebben, en mede daardoor krijgt het principe nu navolging in België.

Er worden middelen van de Nationale Loterij ter beschikking gesteld. Twee jaar na elkaar krijgt het project jaarlijks 860.000 euro. Men start met zes initiatieven in vijf steden: Gent, Luik, Charleroi, Antwerpen en Brussel, waar twee initiatieven plaatsvinden. Nadien zou het geïmplementeerd kunnen worden in andere steden en gemeenten.

Ik vind het project zeker een goede zaak. Als blijkt dat mensen die dakloos zijn geworden, door opnieuw een dak boven hun hoofd te krijgen hun leven weer in handen kunnen nemen, opnieuw aan een job kunnen raken en op die manier weer volwaardig deel kunnen uitmaken van de maatschappij, vind ik dat een prima systeem. Het verleden heeft uitgewezen dat dat kan helpen.

Het is ook mooi verenigbaar met wat wij zelf recent hebben veranderd in het kaderbesluit Sociale Huur. Dat is vorige week definitief goedgekeurd op de ministerraad van de Vlaamse Regering. Daarin is opgenomen dat een welzijnsvoorziening voorrang kan vragen aan een sociale huisvestingsmaatschappij voor drie doelgroepen: jongeren uit de bijzondere jeugdzorg, ex-psychiatrische patiënten en daklozen. De verhuurder van zijn kant kan die vraag weigeren als er geen begeleidingsovereenkomst is, waaruit blijkt dat er begeleiding zal zijn voor die persoon, zodat die zijn huurverplichtingen goed zou kunnen nakomen. Een sociale huisvestingsmaatschappij kan de aanvraag ook weigeren, wanneer die dat jaar al 5 procent van de versnelde toewijzingen op die manier heeft gegeven. Het project 'Housing First' past helemaal binnen dat kader. Eigenlijk hadden wij dus al een soort 'Housing First' gerealiseerd.

Het is dus niet nodig om specifiek sociale woningen ter beschikking te stellen. Ik heb ook geen vraag in die zin gehad van de staatssecretaris, wellicht omdat wij dat met deze wijziging al doen. Ik moet wel zeggen dat ik niet op de hoogte ben van de situatie in Brussel en Wallonië. Ik weet niet of men daar een andersoortige aanpak nastreeft of heeft.

Waarvoor dienen die middelen vanuit de Nationale Loterij dan nog? Die worden vooral gebruikt voor begeleiding. Ik vind dat ook goed. Als men iemand zijn herintrede wil laten doen in de maatschappij, is het belangrijk dat die daar goed bij wordt begeleid, omdat dat niet altijd zonder obstakels verloopt. Het geeft die persoon zelf meer kans op slagen, maar ook voor de medebewoners van een appartementencomplex of woonwijk is dat belangrijk, om vertrouwen te hebben in die herintrede in de maatschappij.

Wij hebben zelf ook met minister Vandeurzen een aantal overeenkomsten gesloten om in meer begeleiding te voorzien bij sociaal wonen. Hij heeft daarvoor in zestig voltijdse equivalenten voorzien.

Voor de rest kan ik u enkel zeggen dat die mensen zullen moeten voldoen aan alle huurdersverplichtingen die ook voor andere huurders gelden, of het nu gaat om de huur die ze moeten betalen, het tijdig buitenzetten van de vuilnisbakken enzovoort. Alles wat voor een andere huurder geldt, geldt ook voor hen. Op dat vlak zijn er geen andere specifieke zaken afgesproken.

De voorzitter: Mevrouw De Waele heeft het woord.

Mevrouw Patricia De Waele: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Voor alle duidelijkheid: ik vind dit ook een zeer goed initiatief. Daar ging mijn vraag ook niet over. Ik heb er in deze legislatuur al herhaaldelijk op gewezen dat de sociale huurmaatschappijen meer moeten inzetten op de zwakkeren in onze maatschappij en dat de woonbegeleiding van essentieel belang is. Ik kan mij dus zeker vinden in dat federale initiatief.

Mijn vraag ging over het feit dat dit aangekondigd werd als een federaal initiatief, terwijl het ter beschikking stellen van sociale woningen bij uitstek een Vlaamse bevoegdheid is. Ik vind het een beetje vreemd dat de staatssecretaris op het terrein van onze minister komt. Het feit dat wij het kaderbesluit al in die zin hadden aangepast, wijst er toch op dat de Vlaamse

Regering eerst was, en dat de pluimen nu misschien op de hoed van een andere regering worden gestoken.

Wat volgens mij niet veranderd is in het kaderbesluit, is de expliciete vermelding dat die doelgroepen, die mensen die door hun achtergrond of situatie voor een of ander samenlevings- of woonprobleem kunnen zorgen, gemakkelijk uit huis kunnen worden gezet. Ik meen dat die passage nog niet is aangepast in het kaderbesluit. Zult u dat nog bekijken? Dat lijkt mij immers nogal contradictorisch: enerzijds met Welzijn overeenkomsten sluiten om die doelgroepen te kunnen plaatsen, en anderzijds een artikel laten staan dat stelt dat zij snel uit het huis kunnen worden gezet als ze overlast veroorzaken.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Met Welzijn hebben we specifiek afgesproken dat het bestaan van een begeleidingsovereenkomst een voorwaarde is voor de toewijzing, en dat het nakomen van die begeleiding een huurdersverplichting is. Wanneer men met andere woorden de begeleiding theoretisch aanvaardt en achteraf denkt er niets mee te moeten doen, wordt het contract stopgezet als de huisvestingsmaatschappij daarvoor kiest. Dat is dus een andere methode. Voordien hadden we dat niet. Wij vinden dat mensen hun huurdersplichten nakomen als zij echt hun best doen om zich te laten begeleiden en om zich netjes in te passen in het samenleven in een groep, want zo moet het uiteindelijk in een maatschappij. Wij vinden niet dat het kan wanneer iemand dat mordicus weigert. Vroeger was dat geen huurdersverplichting. Wij hebben er een van gemaakt. Dat is de concrete aanleiding op basis waarvan een huisvestingsmaatschappij op korte termijn de huurovereenkomst kan opzeggen. De inspanning moet van beide kanten komen. Wij zijn er in geslaagd om beide kanten te verzoenen. Mevrouw De Waele, ik hoop dat u dat wilt aanvaarden als zijnde niet contradictorisch.

De voorzitter: Mevrouw De Waele heeft het woord.

Mevrouw Patricia De Waele: Minister, ik blijf het toch nog contradictorisch vinden omdat de doelgroep juist de zwakkeren zijn die soms niet in de mogelijkheid zijn om zich te voegen naar de regels. Als men die zwakkeren gemakkelijk uit huis kan zetten, zullen we hen opnieuw in een probleemsituatie dumpen. Waar moeten ze terecht? Dat is mijn groot dilemma: als de sociale huisvestingsmaatschappijen al mogelijkheden krijgen om hen terug in de miserie te duwen, waar moeten ze dan terecht? Ik blijf met die vraag zitten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Valerie Taeldeman tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de participatiemogelijkheid op het vlak van windenergie - 92 (2013-2014)

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Mevrouw Valerie Taeldeman: Minister, tegen 2020 moet ons land de doelstelling van 13 procent hernieuwbare energie bereiken. Volgens recente krantenberichten is Vlaanderen goed op weg. In 2012 zou volgens uw nota 40 procent meer groene stroom opgewekt zijn dan in 2011. Deze groei zou vooral te danken zijn aan een sterke stijging van de elektriciteitsproductie uit zonnepanelen en biomassacentrales. Ook de productie uit biogas en windturbines zou gestegen zijn, maar hun aandeel in het totaal zou minder groot zijn dan dat van de andere technologieën. Wind en biogas zijn samen goed voor 29 procent van alle opgewekte groene stroom. Het rapport van het Vlaams Energieagentschap (VEA) over de evaluatie van het quotumpad en productiedoelstellingen ziet voor de periode 2013-2020 voornamelijk nog groei en potentieel op het vlak van wind op land en van zon.

Ondertussen is er in Wallonië een decreet over windenergie goedgekeurd. Daarin wordt ook aandacht besteed aan de participatiemogelijkheid en de manier waarop het maatschappelijk draagvlak kan worden versterkt. Dat decreet heet ook ‘cadre de référence’. Bij mijn weten is er op Vlaams niveau nog geen verdere uitwerking gebeurd van die participatiemogelijkheid. Toch zal dit in de toekomst moeten gebeuren, onder andere ook in het kader van de nieuwe regels die op 1 januari 2014 in werking treden inzake het minimumaandeel aan hernieuwbare energie waarin moet worden voorzien bij elke nieuwbouw. De regering heeft een besluit goedgekeurd waarin zes mogelijkheden zijn opgenomen om in een nieuwbouw in een zeker percentage hernieuwbare energie te voorzien. De zesde mogelijkheid is: “participatie in een project voor de productie van energie uit hernieuwbare energiebronnen”. Het besluit zegt: “participatie ten belope van minstens 20 euro per vierkante meter bruikbare vloeroppervlakte in een project voor de productie van energie uit hernieuwbare energiebronnen in de provincie waar het gebouw zich bevindt of in een aanpalende gemeente”.

Minister, dit besluit regelt eigenlijk de bewijsvoering van de participatie, maar legt nog geen participatieplicht op aan de projectuitvoerders. Hoe zal dit in de praktijk verlopen? Hoe zal dit concreet geregeld worden? Een suggestie zou kunnen zijn dat het VEA nadere regels zou kunnen vastleggen om die zesde mogelijkheid wat nader te omschrijven.

Minister, wat is de stand van zaken betreffende de heel concrete uitwerking van de participatiemogelijkheid in projecten voor de productie van energie uit hernieuwbare energiebronnen en meer specifiek uit windenergie? Hoe zal dit in de praktijk verlopen? Moet de regelgeving aangepast worden?

Minister, wat is uw visie op dat Waalse decreet en dat ‘cadre de référence’? Hebt u daar dezelfde kijk op? Hebt u belangstelling voor bepaalde specifieke onderdelen van dat decreet?

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: De concrete invulling van de participatiemogelijkheid wordt binnenkort afgerond. De Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) en de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (Minaraad) hebben recent nog een aantal verbeteringen voorgesteld. Die worden momenteel verwerkt in het besluit. Daarna zal het VEA de nadere uitvoeringsregels voor die participatiemogelijkheid verder vastleggen, zoals het is bepaald in het Energiebesluit.

Ik ben er geen voorstander van om projectontwikkelaars te verplichten om burgerparticipatie mogelijk te maken. Wel vind ik dat we hen daartoe fel moeten stimuleren.

Het klopt dat de Waalse Regering in haar zogenaamde ‘cadre de référence’ de wens heeft uitgedrukt om windprojecten open te stellen voor participatie van gemeenten en burgercoöperaties, niet voor particulieren. Er wordt daar gestreefd naar een maximale participatie van 24,99 procent voor de gemeenten en ook nog eens voor coöperaties.

Het Waalse kader zorgt nog niet voor resultaten in de praktijk – laat het mij voorzichtig uitdrukken –, in die zin dat het geen element vormt waarmee rekening wordt gehouden bij het verkrijgen van een vergunning voor het bouwen of uitbaten van een windturbine. In de praktijk stellen wij eigenlijk vast dat het Waalse referentiekader heeft gezorgd voor vertragingen in de ontwikkeling van windenergie, wegens de onduidelijkheden inzake de verdere juridische en inhoudelijke uitwerking. Men heeft dat kader dus al twee jaar lang, maar men maakt het niet concreet. Daardoor weten investeerders ook niet waaraan ze wel en niet zullen moeten voldoen. Op een aantal vlakken is het misschien wel een mooi voorbeeld, maar op een aantal andere vlakken blijft het eerder een wens.

Momenteel bereid ik in overleg met Ruimtelijke Ordening een verdere verfijning van het Vlaams referentiekader voor de inplanting van grootschalige windenergie voor. Daarin zal het aspect participatie een belangrijk afwegingselement worden bij de vergunningsaanvraag. Het wordt geen conditio sine qua non, dat zei ik al, maar wel een element bij de afweging. Ik

geef een voorbeeld. Het zou er bijvoorbeeld toe kunnen leiden dat, wanneer er twee projecten worden ingediend, het meest participatieve project wordt gekozen. Het zou dus wel een element worden in de afweging die men moet maken voor de vergunningsvoorwaarden, maar geen noodzaak. Ik denk dat we op die manier de ontwikkeling van windenergie blijven stimuleren, we ook participatie bij die projecten stimuleren, maar er zo toch ook niet voor zorgen dat er minder windenergie wordt gerealiseerd dan enigszins mogelijk is. Wellicht zitten we daar op een piste die mooi realiteit en droom kan verzoenen.

Er zijn nog een aantal andere pistes die mijn diensten de afgelopen maanden en weken hebben besproken met stakeholders en middenveldorganisaties die wat verder onderzoek verdienen. Zo is een van de pistes om steun te differentiëren en wat meer steun te geven aan projecten die openstaan voor participatie, omdat daar ook een zekere kost mee gepaard gaat. Daarnaast zouden we participatie ook als een absolute voorwaarde kunnen stellen voor windturbines die worden ontwikkeld op gronden van publieke instanties. Dus daar waar we het zelf gaan doen, zouden we kunnen zeggen dat we het altijd participatief doen. Ik ben daar in ieder geval een groot voorstander van. Daarnaast zijn er ook nog de projectoproepen voor coöperatie, binnen mijn bevoegdheid Sociale Economie, waar ik een aantal van die initiatieven graag wil ondersteunen. Ten slotte zie ik ook een rol weggelegd voor het Vlaams Energiebedrijf, dat zou kunnen optreden als facilitator voor het beheer van het coöperatief aandeel in private windprojecten.

Het is natuurlijk belangrijk dat die pistes aan een aantal voorwaarden voldoen. Nogmaals, de ontwikkeling van lopende projecten mag niet worden vertraagd. Ik vind het belangrijk dat we die investeringen in hernieuwbare energie onverminderd verder kunnen laten gaan. De piste moet ook juridisch correct kunnen worden uitgewerkt. Nieuwe en aangepaste regelgeving zal wellicht moeilijk zijn. Daarbij moeten we rekening houden met de rechten van betrokken partijen. Een variatie van het Waalse systeem dat dan niet uitgewerkt blijkt te kunnen worden, is alvast geen optie voor mij. Ten slotte mag participatie, als u het mij vraagt, niet beperkt blijven tot louter financiële participatie. Participatie gaat over planning van een project, het omvat breed overleg voorafgaand aan een vergunningsaanvraag en het loopt verder bij realisatie en uitbating van een project. Het gaat dus verder dan de loutere mogelijkheid om financieel te participeren. Ik hoop daarmee een toch eerder bevredigend antwoord te hebben gegeven op uw vraag.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Mevrouw Valerie Taeldeman: Ja, het was bevredigend, maar toch heb ik nog een aantal vragen.

Minister, ik heb duidelijk begrepen dat u er zelf geen voorstander van bent om exploitanten ertoe te verplichten een participatiemodel uit te werken, maar dat u ze wel zoveel mogelijk wilt stimuleren.

Nu, u zegt dat u in overleg met minister Muylers aan een nieuw inplantingskader werkt voor grootschalige windturbines, met een element van participatie daarin verwerkt. Zal dat dan uiteindelijk een nieuwe omzendbrief worden, is het de bedoeling om dat in een decreet in te passen of is het eerder een soort referentiekader zoals dat in Wallonië is uitgewerkt? Hoe zal dat eruit zien?

Onlangs heeft Argus – dat hier vorige week al aan bod kwam in een vraag om uitleg van mevrouw Coppé – een studiedag georganiseerd over participatie: ‘De wind wordt van iedereen’. U zou daar hebben laten vallen dat u een juridische studie hebt gelanceerd om de haalbaarheid af te toetsen om de wind in concessie te geven. Kunt u daar wat uitleg bij geven?

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Het lijkt mij nodig om het juridisch statuut van het ‘cadre de référence’ te verduidelijken. Mevrouw Taeldeman spreekt van een decreet. Bij mijn weten is dat een vrijblijvend referentiekader gebleven. Het zou juridisch onmogelijk zijn om zo’n participatie wettelijk af te dwingen: er zijn regels voor vrij verkeer van kapitaal, je kunt geen bepaalde vennootschapsvorm opleggen enzovoort. In de sector bestaat daar heel veel onduidelijkheid over. Ik wil wel eens weten wat nu juist het statuut is van dat ‘cadre de référence’. Waarom heeft dat bij mijn weten ook nooit tot harde decreten geleid?

Minister, het lijkt mij nodig om dat te verduidelijken voor heel de sector, voor iedereen die de participatie-idee een warm hart toedraagt.

Minister Freya Van den Bossche: Dat ‘cadre de référence’ is een beetje de ‘Vijftig tinten grijs’ voor Groen. In de praktijk doet dat niets. Het is een vrome wens van de minister van Energie die niet concreet wordt gemaakt. Het is mooi op papier, maar het zorgt voor investeringsonzekerheid. Hij krijgt het niet geconcretiseerd. Je bent niet veel met dat soort mooie boekjes. *(Opmerkingen van de heer Bart Martens. Gelach)*

Om op de serieuzere vraag van mevrouw Taeldeman te antwoorden: wij zullen dat allemaal doen door de omzendbrief van 2006 te actualiseren.

Mevrouw Valerie Taeldeman: Kunt u ook wat over de timing zeggen?

Minister Freya Van den Bossche: Ik probeer dat te doen terwijl ik hier nog zit, goed?

De studie over de windconcessies is beschikbaar sinds begin 2012.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■